

Mina i font dels Aigüerols

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Sector sud-oest del terme municipal
Emplaçament	A la cruïlla abans d'arribar a Armenteres, camí direcció sud-oest uns 900 m
Alçada:	434

Coordenades:

Latitud:	41.84344
Longitud:	1.99282
UTM Est (X):	416383
UTM Nord (Y):	4632884

Classificació

Número de fitxa	08258-211
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Segle	XX
Any	1936
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08258A008000010000AF
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 19/03/2020 - 01:00

Descripció

Font que està emplaçada en un clar del Serrat de la Manola, en la propietat d'Armenteres i uns 800 m al sud-oest d'aquest mas. Des de la dècada de 1930 es va utilitzar com un dels punts de captació de la xarxa d'abastament d'aigua del municipi veí d'Artés. Per aquest motiu encara hi podem veure una interessant infraestructura, perfectament planificada, que consisteix en una mina de llargada considerable. A la cara davantera, per accedir-hi, té un mur de pedra amb una porta. A l'interior, la mina és revestida amb formigó i es bifurca en dos braços en forma de Y. El braç esquerra és més llarg, d'uns 40 metres. Ambdós costats de la mina són estrets i coberts amb volta encofrada. L'arrebossat de ciment de la paret deixa al descobert diferents finestretes per on l'aigua de la terra pot aflorar. De fet, un dels significats del terme aigüerol es refereix a tolls naturals d'aigua, que és el que hi devia haver en tot aquest sector. L'aigua d'aquests aigüerols és canalitzada per un rec a terra i, abans de la porta d'entrada a la mina, es precipita en un petit dipòsit. Des d'aquí era canalitzada cap a Artés. Actualment aquesta captació ja no està en ús.

Observacions:

Inscripció en el ciment al final de la mina esquerra: 1936

Història

Des del segle XIX a Artés hi havia captacions d'aigua per a l'abastament públic, però eren insuficients. Entre diversos intents, l'Ajuntament d'Artés va provar de portar aigües de la riera de Sant Joan d'Oló i més tard s'inicià la construcció d'una nova xarxa que es va demostrar que no estava en condicions. Això va coincidir amb l'anomenat avalot dels Burots, en el qual s'acusava d'ineficàcia a l'Ajuntament. El 1922 es tornà a activar la qüestió del subministrament d'aigües i s'encarrega un projecte a l'enginyer Josep Playà, el qual va negociar amb Antoni Barnola comprar les aigües de dues fonts del terme de Santa Maria d'Oló: la font del Purgatori i la dels Aigüerols. La realització del projecte, però, va ser llarga i no exempta de dificultats. El 1924 el Govern Civil aprovava l'expedient. Després d'algunes polèmiques, el 1926 el Govern Civil tornava a autoritzar-lo i estipulava un termini de dos anys per acabar les obres. Però el 1928 encara no estaven acabades a causa de dificultats tècniques. Després de proclamada la República el nou Ajuntament s'interessà un cop més per la qüestió i considerà altres alternatives, però el 1934 es tornà a activar el projecte del Purgatori i els Aigüerols. El 1935 l'enginyer Josep Soler Pla i l'arquitecte Francesc Portillo presenten plànols i pressupost. L'execució de l'obra es concedí al contractista Martí Ballús Martí, de Prats de Lluçanès. A causa de la Guerra Civil, però, l'empresari va desaparèixer i les obres les va assumir el Comitè Local Antifeixista. El 1937 estaven completament acabades, però els anys de la postguerra encara van cuetejar alguns serrells per conflictes amb els pagaments. El 1946 es volia incrementar la captació del Purgatori, perquè l'aigua continuava sent insuficient, i novament es van plantejar diverses alternatives. La solució definitiva no va arribar fins la dècada de 1960 i 70, quan es van obrir nous pous que recollien l'aigua del Llobregat filtrada de forma natural. El 1985 Artés s'abastia de quatre pous, incloent-hi la font del Purgatori, que és la que proporcionava una aigua de millor qualitat, tot i que el seu cabal era modest, de només 300.000 litres per dia. L'aigua era portada al dipòsit enterrat a la plaça Vella. En canvi, la captació de la font dels Aigüerols ja no es trobava operativa (FERRER et alii, 1990: 253).

Bibliografia

FERRER, Llorenç; BENET, Albert (1990). Artés. Societat i economia d'un poble de la Catalunya Central. Ajuntament d'Artés, p. 253-257.

